

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie dotyczącej sędzi Sądu Najwyższego X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 10 lutego 2026 roku, oświadczenia SSN Barbary Skoczkovskiej o podstawie wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZI 64/25

na podstawie art. 40 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

postanowił:

wyłączyć SSN Barbarę Skoczkovską od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZI 64/25.

UZASADNIENIE

W dniu 28 listopada 2025 r. SSN Barbara Skoczkovska, w oparciu o art. 40 § 1 pkt 4 k.p.k., złożyła oświadczenie zawierające sygnalizację zaistnienia bezwzględnej podstawy jej wyłączenia w sprawie o sygn. akt I ZI 64/25 z mocy ustawy.

Argumentując powyższe SSN Barbara Skoczkovska wskazała, iż Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, po zapoznaniu się z aktami śledztwa o sygn. [...] w sprawie prowadzonej o czyny z art. 231 § 1 k.k. i inne, wniósł w dniu 22 października 2025 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej wnioski o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego Sądu Najwyższego X. Y. do odpowiedzialności karnej za czyny z art. 231 § 1 k.k. i inne

(który został zarejestrowany pod sygn. I ZI 64/25 i przydzielony do jej referatu), natomiast powyższe postępowanie zostało zainicjowane pismem z dnia 12 czerwca 2024 r., którego jest współautorem, a w dniu 27 listopada 2024 r. została przesłuchana w tej sprawie w charakterze świadka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stanowisko SSN Barbary Skoczkowskiej co do potrzeby jej wyłączenia jest w pełni zasadne.

Zgodnie z art. 40 § 1 pkt 4 k.p.k. sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie jeżeli: był świadkiem czynu, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka lub występował jako biegły. Przepis ten określa zatem trzy podstawy wyłączenia sędziego od udziału w sprawie z mocy prawa.

Pierwsza ze wskazanych podstaw aktualizuje się w sytuacji, w której sędzia był świadkiem czynu w sensie faktycznym (tj. gdy poczynił własne zmysłowe spostrzeżenia odnośnie danego czynu jako całości lub co do niektórych zachowań składających się na ów czyn). Wyłączenie sędziego od udziału w sprawie, w oparciu o wskazaną przesłankę, jest przy tym całkowicie niezależne od tego, czy sędzia został wezwany na przesłuchanie w charakterze świadka lub był przesłuchiwany w tym charakterze. W tym przypadku ustawodawca posługuje się bowiem pojęciem świadka w znaczeniu materialnym. Analizowana podstawa wyłączenia sędziego jest wyrazem obowiązującej w postępowaniu karnym zasady, że sędzia winien ustalać stan faktyczny na podstawie dowodów, a nie w oparciu o osobiste wrażenia będące konsekwencją bezpośredniego kontaktu zmysłowego z czynem, którego dotyczy postępowanie. Zasada ta oparta jest na założeniu, że sędzia nie byłby w stanie obiektywnie oceniać dowodów odnoszących się do faktów, w sytuacji, gdy musiałby je konfrontować z własnymi spostrzeżeniami (zob. wyrok SN z 7.02.2024 r., III KK 457/23, LEX nr 3668548). Takie rozumienia ma swoje uzasadnienie w ratio instytucji iudex inhabilis, gdyż sędzia-świadek (w tym znaczeniu najszerszym) posiada dodatkową wiedzę o sprawstwie, która wyklucza wydanie przez niego wyroku w sposób bezstronny. Innymi słowy - sędzia, który

widział osobę popełniającą przestępstwo nie może być, jak wskazuje się to obrazowo w doktrynie prawa procesowego - otwarty w równym stopniu na możliwość niewinności tej osoby (wyrok SN z 4.12.2019 r., V KK 337/18, LEX nr 3583758).

Druga sytuacja dotyczy natomiast sędziego, który w danej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka. Użycie czasu przeszłego – „był przesłuchany” – mogłoby sugerować, że tylko fakt uprzedniego złożenia zeznań przez sędziego stanowi podstawę wyłączenia. Sytuacja taka będzie miała miejsce wówczas, gdy w postępowaniu przygotowawczym sędzia był przesłuchany w charakterze świadka, a sprawa następnie została skierowana do sądu. Wtedy jest on wyłączony od jej rozpoznania. Jednak wykładnia celowościowa wskazuje, że skoro chodzi tu o bycie świadkiem w znaczeniu procesowym, to zgodnie z art. 177 § 1 jest nim każda osoba wezwana w charakterze świadka. Dlatego należy uznać, że sędzia podlega wyłączeniu od rozpoznania sprawy z chwilą dopuszczenia dowodu z jego zeznań w charakterze świadka. Natomiast słusznie przyjmuje się w doktrynie, że takiej podstawy nie stanowi samo złożenie przez stronę wniosku dowodowego o przesłuchanie sędziego w charakterze świadka. Użycie zwrotu „w tej samej sprawie” wskazuje, że chodzi o dopuszczenie dowodu z zeznań sędziego jako świadka w sprawie, którą on sam rozpoznaje. Natomiast nie dotyczy przesłuchania go w tym charakterze w innej sprawie (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2025, art. 40).

Zważając zatem na wskazane w oświadczeniu z dnia 28 listopada 2025 r. okoliczności, Sąd Najwyższy uznał, że zachodzi potrzeba wyłączenia SSN Barbary Skoczkwskiej od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZI 64/25.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]

